

J E L E N K O R.

45. szám

Pest, szombat Junius 4.

1836.

Foglalat: Magyarország (kinevezés; halálozások; Reviczky gr. kancellár házassága; gyapju; az Iső löverseny Pesten; k. kam. tudósítás.) Ausztria Anglia (alsóház ülése majus 16 — 19kén; tory lapok személyeskedési; cantoni hír; a' gretna-greeni kovács; dublini választási másítás, és elegy.) Franciaország (követház ülése majus 17's 18ikán; Messenger hírlap; touloni készüllet.) Spanyolország (új ministerium; hadi hírek.) Portugália. (Ferdinand betegsége.) Elegyhír. Pénzkelet. Gabonaár. Dunavizállás.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Ó cs. kir. fősége majus 14iki legfensőbb határozata szerint Beniczky Lajost Zólyom vmegyéje volt alispánját a' magyar kir. udv. Kamarához tanácsnokká's bányászati ügyi előadóvá méltóztatott nevezni.

Ó cs. kir. fősége Hofmann Ferencz wimpassingeri 30adost egész fizetése meghagyásával nyugalmazni, 's 50 évi hiv. szolgálatja tekintetéből egy úttal szalagrol függő polg. nagy arany érdempénzzel jutalmazni méltóztatott. — A' nm. magy. kir. udv. Kamara Schneidt Andrásnak alszámvevővé történt kinevezésével a' kebelbeli számvevő-hivatalnál megürlt számvevői tanácsnokságra Fröhlich József számvevőt tisztelet nevezte ki. (k. kam. tud.)

Bécsben majus 21iken kelt egybe nagymélt. gr. Reviczky Ádám ur magyar kir. udv. kancellár Szumlanska Szidónia kisasszony-nyal, Szumlansky József urnak a' becsület rend tisztjének 's a' lengyel és szicíliai kereszt vitézének és Pienczykowska Anna asszonyoságnak leányával. — A' jegyeseket Hohenlohe hg nagyváradi kanonok ur buzgó szertartás mellett adá össze a' Barnabíták sz. Mihály-templomban jeles násznép jelenlétében, melly között künönök valának: Esterházy Pál, Metternich és Lobkowitz hgek mint násznagyok. Reg.

Pozsonyban Lokcsánszky Pál helybeli kanonok ur majus 27iken meghalálozott életének 72ikében.

Kis-kér (Bács vármegyében) is megürlte gyarmatitása fél-százados ünnept majus 22iken. Ezen helységnek ágostai vallásu, német ajku lakosai, a' felejtethen emlékeztetü József császár által szállítatván Németországból, 1786. év majus 22iken telepedtek itt meg. Az ünnept megelőző este a' helység előjáróji, hangászkar és számos lakosság kíséretében megjárván a' helység utcáját, az első megszállók közül még életben levő 9 személyt (3 férü 6 nő) puskák és mozsarak durrogási mellett üdvözlék. Másnap Hajnóczy Sámuel ur, buzgó lelki pásztor, minekutána isteni szolgálat közben az ünnephez alkalmazott lelkes és szív-buzdító beszéddel a' jelenlevőket haza-szeretetre, a' koronás királyhoz hűségre, a' kegyes földes-uraság (kir. kincstár) iránt engedelmességre intette volna, a' helység előjáróit, az említett 9 személyt együtt magyar vendégszeretettel szivesen megvendéglé, melly közben a' dicsőségesen uralkodó koronás fő, az országló ház minden tagja 's az egész Haza boldogságára ürtettek áldomás poharak.

Csepán Heves vmegyében majus 18kára kelve egy igen szomorú eset adta elő magát. Ugyan is éjjel 11 és 12 óra közt, a' mint gyanítatik, egy gonosztevő által ns Sárközy Ferencz háza, hol cs. kir. nyugalm. őrnagy Faragó József ur szállását tartotta, fölgyujtatott, 's az említett őrnagy ur sokáig késvén a' házhoz kijövetellel, a' tűz által annyira megsérült, hogy midőn később a' lángok közül kiségitethetett, azután csak néhány óráig élt, melly kevés idő alatt semmit sem mulasztván el, mi keresztyén emberhez — élte végét érezve — illő, reggel 6 órakor atyafainak szomorúságokra, számos barátinak pedig elfejejtethen bánatjokra meghalálozott. Temetése 20ikán történt meg számos nép gyászos kíséretében 's a' Ferdinánd-huszárok egy százada tisztelkedésével, 's így a' mennyire a' körülmények hamarjában engedék, rangjához illő pompával.

Gyapju. Amerika hét hónap óta majd hihetlen mennyiségü gyapjuszőveteket viszen Angliából. Chinába is tömérdek illy gyárbeli áru szállítatott közelebb az angol kikötőkből; 's bár sajnálja a' britt, hogy a' legutóbb félmillió font sterlingre rügő chinai rendelésnek meg nem felelhet, mert a' szövetek kiszabott ára olcsóbb mint a' gyapjué engedi, mind e' mellett az angol gyártók valamennyin a' legfeszültebb szorgalommal képesek dolgozni a' nélkül, hogy a' gyapju nagy árát panaszlanák 's így Angliában jelenleg mind a' gyapju-gyártás mind az eféle kereskedés élénkebb mint régen ezelőtt. Majus elején az egész rakomány Londonban 6 ezer zsák volt.

A' németalföldi posztó-gyárookban egy pár hónap óta a' munkaság élénksége kevésbé csökkenni látszott; ennek oka pedig az, hogy ezek leginkább kisebb áru egynyiretű gyapjut dolgoznak, 's így piacuk kívált jelenleg sokkal szűkebb határu az angolokénál, mi miatt ók nagyobb vigyázatra 's előnézésre kényszerítve tanácsosbna tartották a' mostani német gyapjuvásárokat kívált az épen mostani boroszlait (breslaui) bevárni, minekelölte nagyobb vételekbe bocsátkoznának. De ezen vételek nálók sem maradhatnak el, mert a' gyapju-raktárak nálók is üresek.

Új déli Wales, az europai szárazföldnek ezen leghatalmasb gyapjubeli vetélkedő társa, tavaly képeleten tul sok juhot vesztett, mert 12 hónap alatt egy szolván egy csep esője sem volt; innen tehát minden esetre kevesebb gyapjut várnak.

Mind e' mellett a' gyapju-kereskedők jó emlékezetben tartván 1834iki buktokat, úgy mint a' németalföldi gyártók april eleje óta a' mostani boroszlai vásárt várják 's mind az azótai részvétlenségek, mind a' frankfurti kisebb tekintetű vásáron eszközölt árkorlátozás által tehetségök szerint oda hatnak, hogy ezen nagy tekintetű boroszlai sokadalomban az árokat lejobb szállítsák; 's e' részben igen elősegéli szándék-

jokat, hogy a' legtöbb gyapju esőtül átázva érkezett Boroszlóba, ezt tehát előbb szárítani kellene, mi előtt igazi nehézsége (sulya) tudatnék, mi ott a' szűk helyen igen nehéz; nem csuda tehát hogy ezen vásár eleje olyan mint az időjárás, azaz hűveske; de mind e' mellett a' mi eddig kevés finom gyapju eladatott, az 10 — 12 fr. pengővel drágábban kelt mint tavaly; a' vásár további folyamatjára nézve szükség megjegyezni, hogy a' szicíliai finom gyapjunak mintegy 3/4 ada már nyírés előtt volt megvéve 's hogy ez kereskedők által hozatott Boroszlóba, kik a' tölök adott áron alul nehezen fogják azt eladni akarni 's a' várakozást is jobban érlék 's könnyebben is eszközlik mint a' tenyésztők.

Kapnak azonban a' nagykereskedők a' boroszlai vásár kezdetének hűves szelén és azt löbb staféta által küldik Pestre és nagyítva terjesztetik ottani megbízottjaik utján, úgy hogy ma junius 3ikán azt lehet mondani: a' középszerű egynyiretű magyar gyapju 8 pengő frttal áll alább mint april elején. Egyébiránt ezen gyapju nemére nézve figyelmet érdemel azon körülmény, hogy azon közelebb fölkapott gyártási mód, mi szerint ezen közönséges gyapjuból külszínre olly szövet játszó szövetek készítették mint a' finombul 's ez által ezen finomabb neműnek nem kevésbé praedjudicálva lón, most napvilágra jó 's künök, mikép a' belső becs azért koránsem érhetett azon polczra, mellyet a' külső szín játszott 's ennélfogvást a' finomabb gyapjuból készült szövet ismét 's csak annál méltóbban lép vissza postliminio előbbi becsébe, hitelébe. Másodszor: hogy a' most Europa-szerzte megindított katona-elbocsátás minden esetre kevesíteni fogja azon szükségét, melly eddig a' közönséges fajta gyapju-szövet használásában divatozott. — Továbbá: nem lehet a' mostani pesti vásár kezdetén is észre nem venni, hogy a' jó mosatu gyapju napról napra aránylag nagyobb árt nyer, pedig e' részben épen a' középszerű gyapjuban tapasztaltatik nálunk a' legtöbb fogyatkozás.

Mindezt összevéve csak azt lehet ohajtani, hogy az eladók most ne mutassanak kevesebb hideg vért mint a' vevők, várják el mindenek előtt vagy 8 nap legalább a' még csak kezdetben levő boroszlai vásár kimenetelét, 's ha ez is, bár igen nagy ok van az ellenkezőt reményleni, kedvök ellen ütne ki, ne rettenjenek el azonnal, mert a' helytelen féltékenység, bár Angliában a' gyártás és kereskedés még olly jól menjen is, szükségtelen esést okozand. Ujra 's újra egy kis békétürest, szemességet és hidegvért — 's a' dolgok jól állanak.

Iső PESTI VERSENY KIMENTE 1836.

Pénteken, junius 3. délután, kezdődött 4 órakor.

1. Pest városi díj. 100 darab arany ezüst serlegben; mellyen e' vers van véste: Nemzeti ünnep adott 's Rákos siktére jutalmul. Kocsi György. — 1 1/2 ang. mf.

Futhat minden ló. — Teher: 3e. 68 ft., 4e. 94 ft., 5e. 101 ft., 6e. 106 ft., id. 109 ft. lovak, mellyeknek apjuk, vagy anyjuk és nagyanyjuk ausztriai birodalmon kívül született 5 fonttal többet; ausztriai birodalmon kívül született ló még 6 fonttal többet; a' pesti, simmeringi, vagy parndorfi térek valamelyikén díjt nyert ló 3 fonttal többet; k. és paripa 2 ft. kevesbet.

Széchenyi Ist. gr. 5e. p. m. Lionel, ap. Lionel Lincoln, an. Maria. 110 ft. — Fejér test, veres uj és sap. Iső 's így nyertes (Lovasa E. Jackson.)

Nádasdy Tam. gr. 4e. br. k. Tamajandry, ap. Privateer, an. Thamar. 101 ft. — Vil. kék test, kékkel csikos fehér uj, fejér sap. 2ik.

Sahlender Tam. nevezte 3e. p. m. Sledmere, félv. ap. Sledmere. 74 ft. — Vil. kék test és sap., veres uj 3ik.

Festetics Mik. gr. 7e. sg. m. Gildroy, ap. Ariel, an. Arethusa. és Hunyady Józ. gr. 5e. p. m. Figaro, ap. Sharpshooter, an. Starch. visszahuzattak. Sledmere 81 fontot vitt 's így többet a' kiszabott tehernél. A' nyertes a' pályát meghaladta 2' 55" alatt.

2. Nemzeti díj. 1. ang. mf.

200 ar. egy 30 aranyat érő és Magyarország czimerével ékesített serlegben az első lóé; 50 ar. a' másodiké. Tétel 16 ar. fele bánat; a' tét-összeség fele az első, fele a' második lóé.

Futhat magyaror. minden m. és k. melly sem Pesten sem Parndorfon sem Simmeringen díjért nem futott. — Teher 89 ft., k. 2 fonttal kevesbet. Belföldi lovas 4 fonttal kevesbet.

Hunyady Józ. gr. sg. k. Everilda, ap. Murphy, an. Starch. 1s6 's így nyertes. (Lovasa Manning.)

Széchenyi Ist. gr. p. m. Báthory, ap. Grimalkin, an. Jessamine. 2ik.

Nádasdy Tam. gr. p. k. Eglantine, ap. Manfred an. Miss Fan-ny 3ik.

Esterházi Mih. gr. br. m. Y. Hydra ap. Hydra an. Bessy. — Kék test, sárga uj és sap. 4ik.

Festetics Mik. gr. bánatot fizetett, szintugy Hunyady J. gr. is egy másik lováért. Eglantine 88 — Báthory (mellynek lovasa magyar volt) 90 fontot vitt 's így többet a' kiszabott tehernél. — Pálya-meghaladás ideje 1' 55"

3. Festetics-Nákó díj. 100 ar. és 10 ar. tétel, fuss vagy fizess. 2 ang. mf.

Futhat ausztriai birodalmi és fe. nem idősb mén.

Esterházy Mih. gr. fentebbi m. Y. Hydra visszahuzatott. — Pálya-meghaladás ideje 3' 15"

Hunyady Józ. gr. fentebbi m. Figaro. 119 ft. — Is6 's így nyertes (Lovasa Stone.)

Nádasdy Tam. gr. 6e. fk. m. Child Harold, ap. Manchester, an. Thamar. 123 ft. 2ik.

Sahlender Tam. 5e. br. m. Chance, félv. ap. Lionel Lincoln. 119 ft. — Söt. kék test és uj, fejér sap. 3ik messze elmaradván a pálya közepén lovassa feltartóztatta.

4. Hazafi-díj. 100 ar. 2 ang. mf ismételve.

Futhat magyaror. minden k. — Teher: 3e 68 — 4e. 94 — 5e. 101 — 6e. 106 — idősb 109 font; telivér 5 fonttal többet; simmeringi díj ugyanazon évi nyertesei 3 fonttal többet.

Esterházy Mih. gr. 5e. vil. p. k. Queen, félv. ap. Whitewall. 101 ft: 1s0 (Lovasa J. Perry.)

Festetics Mik. gr. 7e. sg. k. Sarah, ap. Hydra, an. Sade. 114 ft. Zöld test, piros uj, fek. sap. 2ik.

Nádasdy Tam. gr. 6e. p. k. Fair Duchess, ap. Tiamond, an. Miss Fanny. 111 ft. — 3ik.

Pejacevich Pét. gr. 3e. p. k. Bornyu, félv. ap. Frolic. 68 ft. — Veres test, kék uj és sap. 4ik.

Sahlender Tam. 5. sz. k. Clevelandina, félv. ap. Cleveland. 101 ft. — 5ik.

5. Hazafi-díj. Második íz, A' többi 4 visszahuzatván Queen egyedül járta végig ezen ízt, 's így nyertes lón. — Bornyu első ízben 77 fontot vitt, 's így többet a kiszabott tehernél: — Pálya-meghaladás ideje első ízben 4' 6"

6. Paraszt próbaverseny. 1370 öl. 10 ló. Ezek közül 7 mint jobb futó a' junius 5ki paraszt-versenyekben részt vehet, a' többi három részint kitört részint kimaradt. A' három első e' következő volt: Hoffer János czeglédi lakos 5e. fek. m. (Lovasa Horváth János, kapott 3 ezüst tallért). 1s0 — Tót András öcsödi lakos 6e. egérszórú par. Bettyár 2ik (kapott 2 tallért). — Tasnády Károly könesögi lakos 6e. fek. par. Judás. 3ik (kapott 1 tallért). Idő kedvező volt, néző szép számmal.

Az állatmutatás hétfőn junius 6ikán délután folytatatni fog. Ugyanakkor lesz a' paraszt kanczacsikók jutalmazása is a' közelken (üllő utca). Lóárverés junius 9ikén ugyanott 's ha lesz még ló, 10ikén is.

A U S Z T R I A.

A' francia kir. hgek Orleans és Nemours majus 29ikén érkeztek meg Bécsbe és a' cs. kir. lakban számokra készített osztályba szállottak meg. Stammerdorffig elejükbe kocsiztak mint elfogadók gr. Lichnovszky, gr. Nobili és gr. Zichy Eduárd kamarások. Bécsbe megérkezéskor a' főudvarmester hg Colloredo által fogadtattak, ki őket egyszersmind azonnal meghívta Schönbrunnba a' főlésegekhez. Ő felsége a' császár és király, Ferencz Károly, Károly és Lajos fhgek 's a' kabinet tagjai jelenlétében fogadta őket. Innen a' hgek ő felségéhez a' császárnéhoz és Sophie főhgasszonyhoz mentek udvarlásul. Ebéden a' főlégnél voltak, hol jelenvalának a' cs. család tagjai 's a' lucai hgnén kívül a' legfőbb udvari tisztetek is. Asztal után a' hgek azonnal visszautaztak Bécsbe, hol az estét a' francia követnél gr. Saint-Aulairenél számos társaság jelenlétében töltötték; 30ikán a' hgeknél látogatást tettek Ferencz Károly, Károly és Lajos főhg, melly látogatást később a' francia hgek is viszonzották. Azután udvarlásra járultak hozzájuk a' követségek 's diplom. test. udvari gavallérok, katonai tisztakar 's a' t. Délben a' hgek kirándultak Schönbrunnba ő cs. kir. főléségének névnapjára üdvözlő udvarlásukat megtenni 's ugyanitt voltak ebéden is, mellyen a' cs. kir. család tagjain kívül jelenvolt még az Anhalt-cötheni hg. és hgné. Estve hg. Metternich bal-parét adván a' hgek itt is megjelentek.

Majus 31ikén reggel ő felsége a' császár 's király Schönbrunnból bejött Bécsbe 's a' francia hgeknél látogatást tett. A' hgek ez nap dél felé kimentek Badenbe Károly főhget meglátogatni, kinél ebéden is maradtak.

A N G L I A.

Az alsóház ülésében majus 16án Roebuck ur, alsó Canada politikai ügyvivője indítványt tett az iránt, hogy a' gyarmatalkotmányának azon része, melly a' végrehajtó tanácsról (a' kormányzó tanácsa), 's a' törvényhozó tanácsról (a' gyarmatgyűlés első kamarája) szól, mind felső, mind alsó Canadában vétessék vizsgálat alá, 's e' törvények a' végre vizsgáltassanak meg, hogy mind a' két intézetbe a' nép által történendő választás elve hozassék be, mint-hogy most a' kormányzó az arisztokratia osztályából szokta azokat választani. Sir George Grey a' gyarmatok altitoknokai ellenszögült az indítványnak, de ellenzését végre oda módosítá, hogy Roebuck ur várokozzék addig indítványával, míg a' Canadába küldött királyi biztosság tudósítását benyújtandja. Mire Roebuck ur az indítványt vissza is húzta, noha megjegyze, hogy a' tudósításból semmi új sem fog kiszulhetni, annál is inkább, mert a' biztosság egészen elhibázta célját, melly az volt, hogy a' gyarmatban az elégtelenséget csilapítsa le. —

Az alsóházban majus 17én jelenté Spring-Rice ur, hogy pünköst után első kedden engedelmet kérend indítványt hozhatni be a' Zsidók felszabadításukra v. is a' többi polgárokkal egy sorba tételre. Wallove radical tag szinte indítványt tön egy biztosság-kinevezésére, melly vizsgálja meg: valóban igaz e, hogy Carlow megyében, mint Vigor ur kérelmében állítatik, a' földesurak kegyetlenül elűzik mindazon katolikus bérlőjeiket, kik ellenök szavaztak az utolsó parlament-választásban. Többek közt, egyedül Beresford lord őt száz személyt zaklatott el ezen okért. A' conservatívek tagadák ezen tételdolgokat, de egyszersmind hozzá adták azt is, hogy a' földesurnak úgy szabad banni bérlőjével, mint neki tetszik. Az indítvány, mint-hogy Russell J. lord kívánatosnak állítá a' vizsgálatot maga is, azon tekintetből, mert ezen kinevezendő biztosságnak nem királyinak, hanem az alsóháztól kirendeltnek kellene lennie, ellenző azt 's 123 szóval 52 ellen félre is vettetett. Továbbá Morrison engedelmet nyert indítvány-behozására, mellynél fogva mind a' már fenálló, mind

jövendőben föllállítandó vasutakra nézvé fentartja magának a' parlament azon jogot, hogy a' társaságok által tett árszabásokat mind utasokra mind portékákra nézve minden husz évben megvizsgálja. Morrison még azt is javaslatba hozta, hogy a' vasut-vállalkozók ne számítsanak magosabb hasznot, mint száztól tizedet, de indítványát visszahuzta, ámbár Ejszakamerikában is divatoz illyes törvény.

Az alsóházban majus 18án a' Sir A. Agnew által megpendített indítvány a' vasárnap szentebb megtartására második lépcsőjén 75 szóval 43 ellen félrevetett. A' felsóházban szentezen napon fölkelte Lansdowne lord 's javaslatba hozá az irlandi hatósági törvényjavaslat 3dik felolvasatását, ellenmondott mindazáltal a' ház többsége viseletének 's azon indítványoknak, mellyekkel az egész törvényjavaslat elvét 's alkotját megmástitották. Továbbá az ellen is kikelt, hogy, mint Lyndhurst lord állítá, az ő kötelessége a' törvényjavaslat további előmozdítását eszközölni. „Még egy szót mondok hozzá, így zárta vala beszédét a' nemes lord, melly abban áll, mikép én erősen meg vagyok győződve, hogy a' rendszabályt mostani alakjában sem az alsóház sem az irlandi nép kedvezően fogadni nem fogja.“ A' törvényjavaslat néhány magas tory azon nyilatkozta után, hogy a' felsóház többsége nem ellenséges indulatból Irland iránt tevő a' mástitásokat, hanem inkább jóakarathból, végre harmadszor is felolvasatott. Richmond hg. erre megtevé azon már jelentett indítványát, hogy legalább néhány nagy városnak tartassék meg helyhatósága, 's javittassék ki az angol rendszer után úgy, hogy szabad legyen a' polgároknak hatósági tagokat választaniok, de 141 szóval 82 ellen ezen indítvány is félrevetett.

Az alsóházban majus 19én Russell lord azt javaslá, hogy mlután a' felsóház által elfogadott irlandi hatósági törvényjavaslat az alsóházba visszahozatott, a' lordoknak ezen törvényjavaslathoz tett indítványal nyomassanak ki, hogy ez által a' ház annál képesebb legyen azt minél nyugottabban megfontolni. „En, úgymonda, mind ezen indítványt nem olvastam, de színlés v. finnyáság volna tőlem, ha azt mondanám, hogy nem tudom tartalmukat. Javaslom ugyan kinyomtatásukat, hogy a' ház képes legyen a' törvényhozás ezen ágához illő nyugalommal 's méltósággal azokat megvizsgálni 's fontolni; de nem átalom ezennel is nyilvánítani, hogy a' háznak nem szabad egy olyan indítványt is elfogadni, melly Irland hatósági intézvényeinek megsemmíttetésükre céloz, hanem ha egyúttal azt is el akarná határozni, hogy a' kathol. emancipatiót visszahuzza, 's a' régi büntető törvénykönyv kegytelenségeihez visszatérjen. (nagy tetszés a' ministeri oldalon.) Javaslom az indítványok kinyomtatását.“ Hume támogatá az indítványt 's keményen kikelt a' felsóház indítványai ellen, mellyek új bizonyági annak, hogy a' felsóházat mulhatlanul szükséges megjavítani. (halljuk! halljuk!) Denison Westsurrey tagja: „Bizom benne, hogy a' nemes lord (Russell) midőn a' tanakodás ünnepélyes próbája eljövend, elveihöz és adott szavához hű maradand. En is hasonlóan bensőleg meg vagyok győződve, hogy a' ház az irlandi városhatóságok eltörlesztését soha jóvá nem hagyandja (harsogó tetszés a' ministeri oldalon). A' nép élénk feszültséggel fordítja mind a' két parlament-házra figyelmét. A' pillantás igen elhatározó, helyzetünk komoly, 's ünnepélyes. Megvallom, illy körülmények közt nem lehetünk eléggő szemeskedők, 's nem cseleketünk eléggé meggondoltan; mert valóban, a' mellyik e' házak közül az okosság korlátin túllépne, az a' nyilvános vélemény rozsalását okvetlenül 's méltán vonná magára. Shaw a' dublini egyetem (tory) tagja azt állítja, épen a' ministerek által javasolt törvény lenne az, melly az irlandi hatóságokat eltörlelé, de ezen állítása bebizonyításával adós maradt. — Azután arról vádolja a' ministeriumot, hogy tudomása volt azon levélről, mellyet O'Connell választójához 's a' néphöz irányzott, 's részvétet tulajdonit neki abban. Végül azon nyilatkozással rekeszti szavait, hogy mindenben az indítványok mellett 's az eredeti törvényjavaslat ellen fog szavazni. Spring-Rice élénken felszökkenve helyéről: „Ellenmondok a' kormány nevében azon célzásnak, melly a' dublini tisztelt tag szavaiban rejtezik, törvénytelennek 's hitetlennek (perfid) nyilvánítom azon állítást, mellynél fogva felelősnek tétetik 's mondatik nemes társam (Russell) egy jeles férfi (O'Connell) megjelent irományában kifejezett elvekért. Tehát nincs közönségesen tudva, hogy a' belügyi titoknok (Russell) O'Connell ur véleményében az általános szó-jogra, és titkos szavazásra nézve soha sem osztozott? (halljuk!) De a' bennünket most elfoglaló kérdésre térek, 's ünnepélyesen ns ministertársam nyilatkozatához álok, hogy a' kormány az irlandi hatóságok eltörlesztésében sohasem fog megegyezni. (zajos tetszés a' többség padjain.) Egy okos ember sem álmódhatja, hogy mi a' törvényjavaslatot mostani alakjában elfogadandjuk. (megújított tetszés-kiáltás.) Egy tag szemközt, hogy az engedélyek veszélyességét bebizonyítsa, „Talleyrand, a' nagy constitutionalis író“ (kaczaj) mondására hivatkozott, 's azt állította, hogy az irlandi népek adott engedélyek okai az országot ingató nyugtalanságok 's izgásoknak. De én meg vagyok győződve, hogy nem az engedélyek, hanem a' jogtalanság az, mi az irlandi népet ekkeseríté 's felizgatá; esztelenségis volna az engesztelő pályán megállapodni, mert az eddigi engedélyek nem eszközölték még mindazon jót, mit tőlök várni lehet. Azért még egyszer mondom, hogy minden, rosznak ismért indítvány félrevetése mellett fogok szavazni a' nélkül, hogy hinném, hogy ez által a' másik ns ház jogaihoz nyúlok. En nem félek a' két ház összeütközésétől; de minden esetre azon véleményben vagyok, hogy illy szerencsétlenség elhárítására leges legjobb eszköz igazságosnak lenni Ir-

landfránt. (hosszan tartó tetszés.) Brown ur, Mayo Irlandi megye újon választott követe azt mondá, minden bizodalmit el fogja vonni a' ministeriumtól, ha ez az eredeti törvényjavaslat mellett nem marad meg szilárdul. „Ha ismét megtagadják, ugymond szegény hazámtól az olly rég tartozott igazságot, nem marad a' hazafiaknak egyéb hátra, mint az unio-felbontásra törekedni.“ (halljuk!) Erre keményen kikel a' felsőház ellen, 's azt mondja, ha más tag nem fog élni kezdeményi joggal, ő kész javaslatot tenni a' felsőház-javításra. A' közönség azt hitte, hogy az alsóház el fogja vetni az indítványozott törvényjavaslatot anélkül, hogy értekezni kívánjon a' lordokkal. —

Az alsóházban május 19én Brown urnak a' felsőház-javításra jelentett indítványát a' toryk gúnyos tetszés-kiáltással fogadták. A' visszahozott Irlandi hatósági törvényjavaslat vitája június 2án fog tartatni. — O'Connell május 17én Kilkenny megyében minden ellenzés nélkül megválasztott. Csak midőn épen a' választási oklevél kiadatk, jelent meg valamely Glascoeh nevű jelölt, ki sajnálta, hogy későn érkezett, 's magát mint semmi párt emberét 's független elvüt, máskorra ajánlotta. Azonban, ámbár a' dublini választási nyomozás által O'Connell 's társa a' követségtől megfosztattak, a' dublini hely mostani birtokosai a' tory párt részéről, u. m. Hamilton és West urak sem bizonyosak, meg fognak é maradni a' vitás helyen? mert kérelem nyújtott az alsóházba megválasztásuk ellen 's e' kérelmet május 20án O'Connell már mint Kilkennyi követ nyújtotta be. A' kérelem pünköszt utánra halasztott.

A' Times e' czim alatt: „Ministeri botránkoztatás“ (scandalum) kemény cikket közöl, mellyben azt mondja, hogy a' Melbourne lord által becsülete leggyöngédebb pontjában megsértett férj a' már ismert dolgot magányos és csöndes úton nem intézheti el, hanem az ügynek eskütszék elibe kell kerülnie, 's akkor erkölcsileg teljes lehetlen, hogy a' lord ministeriumi elnök maradjon. A' Sun erre megjegyzi: „Csudálkozunk, hogy lapiró társunk nem szinte illyen erényes írtó-zást fejeze ki, midőn a' Carlton-club 10,000 font sterlinget fizetett ki kész pénzben, csak hogy hasonló kényes esetet elsimítson, mellybe bizonyos tory exlordkancellár (Lyndhurst) mint közönségesen tudva van, bonyolítva volt.“ A' Globe pedig így szól e' dologban: „Azon párt, melly midőn hallja őt az ember, mindent felfog, mi lovagi, erkölcsileg tiszta, 's vallásos, most egy nőt tüz ministeriumi megtámadása homlokára, 's ellenségét magányos botránkozás mérgecs nyilával rohanja meg. A' Wellingtonok 's Lyndhurstok, — tk tudják miért, — ez ármányt teljességgel nem javasolhatják, 's valóban csudálkozni kell, hogy olly párt, mellynek tagja hálalni tartoznék, hogy ellenségei hasonló fegyverhez nyulni áttalottak, most merészselhet illy háborút maga elkezdni. Mit a' közönség a' dologról tud, csak abban áll, hogy Sir W. Folletnek bizonyos pörös ügy ajánlatot, mellyet azonban e' jeles ügyviselő nem akart elvállalni, mert áttallotta, hogy annak folytatása sükeretlen lenne.“ A' toryk áttallában, minthogy a' whigek politikai élete megtámadásával nem boldogulhattak, azok magányos életét veszik üldözésbe. — Igy támadták meg L. Bulwert, a' híres író; 's a' Times is ujra fölmelegíti azon kopott történetet, hogy O'Connell ismét állított síja földzte az utcán, 's meg nem tudott tőle O'Connell másként szabadulni, hanem csak az által, hogy az ifju embert, ki terhére volt neki az utcán, egy ideig, míg t. l. O'Connell eltávozott, feltartóztatták. —

Barbacena marquis a' braziliai követ Falmouthban rövid idő alatt hajóra szálland, Rio de Janeiroba indulandó; de azt hiszik, hogy a' braziliai kormánytól sokkal tágabb meghatalmazással fog Londonba visszatérni, mint millyennel eddig felruházva volt. — E' fölhatalmazás a' két status közt kötendő szerződést illeti a' rabszolga-kereskedés megállítására 's a' kölcsönös kereskedői viszonyok szabályozására.

A' Standard azt beszélt: bizonyos kapitány Portsmouthban fogadott, hogy hat napon egymásután, minden nap 30 angol mérföldet gyalogolhat. A' Times erre megjegyzi: Fieden ur utolsó beszédéből a' parlamentben kiteszik, hogy sokan a' gyárokból dolgozó gyermekek közül egész éven át naponként husz angol mérföldet mennek, minthogy azon út v. típrás-hossza mellyet valamely kerék körül járva naponként járniok kell, szintannyit teszen.

Cantonból január 12ig érkezett hírek szerint a' chinaiak nagy nyugtalanságba jöttek az által, hogy egy angol gőzhajó, a' folyó mind két felén fekvő erősségekből tett kemény tüzelés daczára is át menetelt csikart magának Macaoba. Parancs adatott ezután, hogy ezentul az „idegenek mindegyik füsthajójára“ tüzeljenek, ha az a' la Bogue erősség mellett el akar vitorlázni; egyszersmind nagy ajándékok és előléptetés ígértettek azoknak, kik e' hajók valamelyikét fenéken furhatják; ellenben, ha valaki az erősségek kormányzóji közül nem engedelmeskednék, haditörvényleg büntetessék meg, azaz a' határőrseregek közé küldessék mint rabszolga. A' cantoni kereskedők igen ohajtják, hogy szabályszerű gőzhajózás létesítsék Canton és Macao közt; 's a' fenyegető határozat ellenére is megújítani szándékjuk ezen próbát. — A' hongkereskedők azonban igen esdeklettek, hogy mindazon csolnak, melly Cantonba jő, legénységétül minélőbb Whampovába menjen, 's ezen tanácsot igen czélszerűnek tartották arra, hogy elhárítsák a' vizsalyt a' benszülöttekkel, mi természetesen előbb utóbb kiütne 's pedig annál inkább, mert a' francia és németalföldi consulokon kívül senki sincs ott helyben a' külföldi kereskedés ótalmára. —

Mint említtük a' Liverpool-manchesteri vasuton május 14én

szerencsétlenség történt, de vigyázatlanságból. Azon loostopokon, mellyeken a' vasvágányok (Schienen) nyugszanak, nem rég igazításokat tettek, az eróművész, ki a' menetet vezérlé, nem ügyelt a' szokott jelre, 's az egész kocsi-sor, melly e' fölött még nagyobb sebességgel is vágatott, mint közönségesen, az igazított bibés-helyre jött. Az ez által okozott zökkenés olly nagy volt, hogy az eróművészek egyike az eróművek közé bukott, 's összerúztatott, erre valamennyi kocsi leszóratott a' pályáról, 's több utas megsérült. Ha az előrészek nem váltak volna el a' kocsiktól, szörnyű szerencsétlenség vala következhetendő; mert a' kocsikon mintegy 3 — 400 személy volt, 's ezek nagy része a' machinista sorsában osztozott volna. —

A' Morning-Chronicle szerint Liverpool, Rochester, Tiver-ton 's egyéb városokban nagy népgyűlések fognak tartatni, mellyekben roszaltatni fog a' lordok viselete az irlandi hatósági törvényjavaslatra nézve. Ez alatt a' torylapok még mindegyre azt akarják elhíttetni, hogy a' ministerium le készül lépni. — A' Cork-megyei nagy orange-páholy a' dublini példáját követve, végre mégis feloszlott. — Buckingham és Chandos hgné meghalálozott.

A' Capuai hg és miss Penelope Smith összekötése (megeskete) Linton ur, gretna-greeni kovács által, minden kétségen túl van már most. Négy lovas kocsiban legnagyobb gyorsasággal utaztak oda Carlisleen keresztül; a' kocsiajtón a' czimer be volt mázolva. Gretna, vagy Graithney-Green 1800 lakossal bíró falu az angol határon fekszik, Dumfries skót megyében. Úgy számíttják, hogy e' kovács évenként 50—60 összekötést végez, 's fáradságaért a' szokott árszabás 15 guinea (150 p. f.) A' nápolyi hg példája e' dolgot ujra divatba hozta, mert utána rögtön két pár esketést magát össze Gretna-Greenben, 's ezek közt bizonyos Skelton ur, esquire, ki egy 18 éves misst (kisasszonyt) 30,000 font sterling örökösét, ragadott el Leedsből. Egy 3dik páris utban volt, de a' leány után száguldó rokonok elérték azt, 's megállák az egybekelést. Ezen házasság vagy egybekelés még azzal fog könnyebbítettetni, a' P. Ledger megjegyzése szerint, hogy a' preston-glasgowi vasut Gretna-greenen fog keresztül menni, 's azzal kivált, hogy a' gőzkocsik egymást nem érhetik el. — A' Times szerint az éjszakamerikai bank igazgatóji a' londoni legjelesebb töképezésektől kölcsön akarnak 500,000 ft sterlingig venni, ujjabb számában pedig azt mondja, hogy e' kölcsön létesülend 's egy millió ft. sterlingre menend.

A' dublini választási nyomozás, melly leghoszább volt az angol parliament történeteiben, Hamilton és West urak részéről, a' Standard állítása szerint egyedül csak az ügyvédi illetekekre nézve mindkettőjüknek 6000 guineabe került, mi mintegy 60 ezer pengő forintot tesz.

Havannából jött legujabb tudósítások dicsérik Jacou cubai főkapitány igazgatását. A' gyarmatkormány nem rég 15 éves szabadditét adott bizonyos angolnak egy általa föltalált eróműre, melly által a' gyártás nagy gyorsasága, 's a' tüzszer tetemes kiméltése mellett a' nyers anyagból száztól huszonötöt több cukor vonatik 's gyártatik, mint eddig lehetett, 's mi még több, a' cukor minősége igen jeles. —

A' gyapjувásár ez év kezdete óta jobb volt mint különben, mert a' posztógyárok mind a' belföld, mind Éjszakamerika, China sat. számára élénken foglalatoskodtak. A' gyapju összes mennyisége, melly e' f. év január 1sője óta april 30ig Angliába szállítottott, 42,157 kötegre v. gomolyra (ballen) megy, ebből 17,411 gomoly jött Németországból, és pedig 7411 Londonba, mintegy 10 ezer pedig Liverpool, Bristol, Hull sat. városokba.

A' manchesteri főtemplomban minap egy vasárnapon 70, 's mingyárt reá következett hétfőn 150 párt eskettek össze. Ezek tuczat számra valának előállítva; az eskető pap intésére történt a' gyűrűváltás 's azután mondták a' pap után esküvésüket egyszerre.

FRANCZIAORSZÁG.

A' követház ülésében május 17én a' magányos sorsjátékokat 's lotteriákat illető törvényjavaslat, mint azt a' kormány előterjesztette, 288 fehér golyóval 21 fekete ellen végkép elfogadtott. Duchéne és Dugabé urak több rendű indítványai, mellyekkel büntetéseket 's bírságokat, mint szerintük igen magasokat, alább akarának szállítani, félre vettek. —

A' követház ülésében május 18án az 1837ki köz költség vitája közben szóba jött Corsica állapotja, mellyet Mottet, Corsica tisztü ügyésze legkomorabb színekkel festett le. Fölkelt, 's el-lene szólott Limperani ur Corsica követe, 's honi szigetét keményen védelmezte az ügyész megtámadásai ellen. Megemlíté, mikép a' sziget azon 65 év alatt, melly óta Franciaországgal össze van kapcsolva, minden tekintetben előbbre haladt, sőt bámulatos előlépéseket is tett. Népeisége még egyszer annyi most, 's a' gonosztevők száma két harmad résszel kevesebb, mint csak ezelőtt húsz évvel volt. Habár igaz is, hogy Corsica még sok tekintetben hátra van, elérhetni a' czélt iskolai helyes oktatással, országut-építéssel, 's az anyagi jóllét ápolásával. De minden corsicai szint-ugy érzi nemzeti becsét mint bármely francia polgártársa a' szárazföldön, 's kivételi rendszabályokat, sem szabadsága csonkítása-tását el nem tűri. — Az általános vitatás erre a' közköltegek fö-lött bérekesztett, 's a' kereskedési ministerium költségei vétettek meghányás alá, mellyek közül a' kamara több rendű cikkelyt min-den további vitatás nélkül elfogadott. — Talleyrand herczeg, ki-ről azt hitték, hogy Berlinbe 's Bécsbe fog utazni, május 17én Valençaybe utazott el.

A' Messenger tulajdona részvényes társaság kezebe megy által, mely végre aláírás nyitott meg. 1000 részvényt szándék kibocsátani 500 frankkal. Az eszdeki költségek, az előfizetők számára nem tekintve, mennyiben azok egyenlően megmaradnak, 120,000 frankra mennek föl; úgymint 40,000 frank a' nyomás, 48,000 a' szerkesztés és levelezés, 32,000 frank az igazgatás, szállítás, házbér 's a' t. 300 előfizetónél 80 frankjával, a' beiktatások jövedelmét 40,000 frankkal véve föl, az eszdeki bevétel 280,000 frank, a' kiadás 214,000 fr.; fenmarad tehát 65,800 franknyi fölösleg, mely száztól 14 fr. tiszta nyereséget ad. 4000 előfizetónél e' fölösleg a' felszámítás szerint 132,000 frankra növekszik, mely száztól 27 fr. tiszta nyereséget ad; 5000 előfizetónél pedig 198,200 fr. száztól 40 fr. nyereséggel. —

Toulonbul azt írják máj. 10-éről, hogy a' kamarák eloszlása után Lajos Fülepet oda várják, 's ez időre mintegy 40 hadi hajóból álló flotta lesz az ottani kikötőben összegyűlekezve.

SPANYOLORSZÁG.

Máj. 21-én körülményesb tudósítások érkeztek Párisba a' spanyol miniszter-változásról. A' J. des Débats, mely e' változásnak igen örül, mivel az új miniszterekről azt reményli, hogy avatkozáshoz folyamodnak, máj. 14 's 15-éről szóló köv. leveleket közöl e' tárgyban: a' miniszter-változás hamarabb megtörtént, mint vártuk. Tegnap (máj. 13-án) estve a' miniszterség tömegestül elszánta magát, hogy elbocsátási kérelmét őfels. kezeibe letegyje. E' határozatra hosszabb tanakodás után állottak csak; azonban az egyetértés híján, mely egy idő óta a' fölség 's az ország felelős tanácsosai közt uralkodott, elkerülhetlenné tévé a' szakadást, 's ez csakugyan meg is történt. A' s. sebastiani győzedelem következtében a' miniszterség Evans generalnak a' nagykereszt díszjelét akarja nyújtani, 's egyszersmind a' királyné elibe némi egyéb rendszabályokat terjeszteni. Azonban Rodil gen., ki a' királynéhez küldött a' mondottak készközlésre, nem igen kedvező szeszélyben találta a' királynét. Ő fölsége nem hagyá helyben a' miniszterek által javasolt megítélés formáját, hanem azt kívánta, hogy a' kereszt, fenálló szokás szerint, a' sereg fővezére Cordova által adassék át neki. — Első kívánsága félre-vetetésével nem gondolván Rodil, a' többi reá bizott rendszabályt is előterjeszté, mellyek, tisztársai nézete szerint, a' közbéke fentartására megkívánatók valának; úgymint 1) San Roman gen. hivatalából elmozdítását. 2) Espeleta és Navarra gen. elbocsátását. 3) az őrseregnek a' fővárosból eltávolítását. 4) hatvan új procer kinevezését, 's a' miniszterek által ide ajánlott névjegyzéken olvashatni: Espinosa, Lopez-Banos 's a' t. urakat; San Roman, Navarro és Espeleta felügyelők (inspector) helyébe La Hera, Piquero és Barrutil, hir- 's tehetségtelen férfiakat. — A' királyné általlátta, hogy e' kívánatok alatt Cordova, Quesada 's a' többiek elbocsátása is lappang 's ezeknek amazok után sorban kellene következni, azért nyilván megtagadá egyezését. Rodil ez esetre kijelenté, hogy a' miniszterség kénytelen hivatalát letenni. Most Mendizabal is eljött, 's egyesülve unszolák a' királynét ajánlataik elfogadására, de az rendíthetetlen volt. — „Igy tehát kénytelenek leszünk elbocsátásunkat kérni.“ — Tegyük azt, uraim“ felele hidegen a' királyné, de ne mulasszák el az okát is kihirdetni. Igy végződött a' minisztereknek nem nagyon ínyöskészintő udvarlás. Következett napon (12-én) ismét megújíták kérelmeket, a' királyné is megújítá vonakodását. Estve új lépésre határozák magokat, hogy ellenzését meggyőzhetessék 's az ajánlottak helyett új személyeket 's új rendszabályokat terjesztének elibe; de a' királyné hajthatatlan maradt 's kijelenté, hogy sem az előbbi sem a' mostani ajánlatokat nem fogadja el. Még harmadszor is próbát tőnek, de ismét sikertelenül, 's így azután a' miniszterség föloszlása szükségkép megtörtént. A' királyné, újabb határozata szerint, nyilvános udvarlást engedett; a' miniszterek még egyszer összeültek, a' procuradorház folytatá vitatkozásait a' választó-törvény felett, 's a' főváros nyugalma és a' közrend egy pillantatig sem háborították meg. A' miniszterség néhány baráti aláírást akartak összehozni Mendizabal megmaradását kívánólag, mellyet azután a' királynénak vala szándék bemutatni: de e' lépés a' nép minden osztályi közt hideg részvétlenségre talált, a' nemzeti örök közül akadtak néhányan, kik e' vállalatot pártolák, de a' kereskedők közül épen nem. Azonban híre van, hogy a' követek egy része szándékozik ő fölségéhez fölírást küldeni és abban sajnálatát jelenteni ki olly miniszterium eltávolításán, melly a' többség bizodalmaival bírt. — A' majus 15-iki levél közli már az új miniszterség névsorát. Isturiz ur tanácselnök ideiglen, egyszersmind külügyi miniszter; Aguirre Solarte pénzügyi, Seoane gen. hadi, Rivas hg. belügyi, Galiano tengeri miniszter. Igazságminiszter még ekkor nem vala kinevezve; jelöltek azonban e' tarczára Balleja, Cortazar és Villota uu. — Olazaga helyére, mint mondják, Pontejos fogna madridi polgári kormányzóvá kinevezetni. — A' procuradorház 16-án ülést tartand, melly hihetőleg igen fontos lesz, 's a' procereket kémményen czibálni fogja.

A' M. Chronicle S. Sebastianból máj. 12-éről így ír: katonáink bástyákat 's más védelem-szereket készítenek a' város oltalmára, hogy azt csekélyebb számú őrsereg is képes legyen védeni, 's a' segédsereg nagyobb része más helyeken munkálkodhassék. A' carlositák is árkolnak Ernani 's S. Sebastian közt, de nem azért, mintha e' város ellen forgatnának valamit eszközben. A' carlositákat nem sokára ismét megtámadandjuk. — John Hay lord 9-én

Bilbaoba ment, 's a' begonai halmokat szándékozik megerősíteni, mi által a' bilbaoi őrsereg módba tétetik a' várost minden megtámadás ellen védeni. E' munka nem sokára el lesz végezve, 's azután Hay a' parti várakat, mellyek még carlosita kézben vannak, ügyekszik rendre elfoglalni, 's az angol segédsereget 6—700 újdond érkezett tengeri katonával szaporítani.

A' National Bayonnebol azon hírt közli, hogy egy osztály spanyol christinó katonaság a' francia határon át készül menni S. Jean de Luz felé Socoaba, hogy ott hajóra ülven S. Sebastiannál kössön ki. A' katonák száma 1200ra megy, hajóra szállításuk Jaureguy osztálynok felügyelése alatt történendik, ki e' célra már S. Jean de Luzba is utazott. A' Journ. d. Débats is erősíti e' hírt. Az élelemszereket azonban útközben csak kész pénzért kapják, fegyvereiket sem viszik magokkal, hanem ezek utánok vitetnek 's csupán akkor adatnak ismét kezeikbe, ha Socoaba a' spanyol határra érnek. — A' hadviselő felek helyzetében eddig semmi változás nem történt. Carlos főhadi szállásáról érkezett tud. szerint máj. 15-én korán reggel Bilbaobul d. Evaristo San Miguel vezérlete alatt 6000 ember nyomult ki Durango felé, 's Urgoiti környékén carlositákra bukkanván ezektől nagy veszteséggel üzetett vissza Bilbaoba. — Cabrera Valenciában rendszeres hadat visel, ujonczokat szed, helyhatóságokat iktat ki és be. Máj. 8-án indult ki ellene Palarea gen. — A' valenciai püspök 13-án éjjel hozatott a' fővárosba az udvari börtönbe, honnét a' spanyolországi és indiai főtörvényszék elibe fog állíttatni.

A' német Courier azt jelenti máj. 17-éről, hogy az új spanyol miniszterségnek macska-zenével (charivari) udvaroltak; de mindea bővebb leírás nélkül.

PORTUGÁLIA.

Máj. 13-áról azon hír érkezett Londonba Lissabonbul, hogy a' királyné új férje erős áthülés következtében nyakgyuladásba esett, de már ismét gyógyulási állapotban van. — Glasgow gőzhajó pedig, melly máj. 26-án hagyta el Portót, azon hírt hozá, hogy Amaranteben miguelpárti lázadás ütött ki, de portói rendes katonaság által elnyomatott.

Ferdinand hg. betegségeiről a' M. Herald ezt közli bővebben: a' hg. torokdagatba esett, 's a' betegség, mint mondják, szintazon jelekben mutatkozott, mellyekkel a' királyné első férje kezdődött. Ez ujság villám-gyorsasággal terjedt el a' városon 's általános megdöbbenést okozott, melly még inkább növekedett, midőn azt hallották, hogy az udvari személység erőnek erejével portugál orvost akar neki hivatni, a' hg. pedig Németországból magával hozott orvosát akarja használni. A' czivódás e' fölött olly sokáig tartott, hogy mellette a' hg. bizvást örökkévalóságba költözhetett volna, ha a' nyavalya lassan nem fejlődik 's így az udvarnak és a' tisztes facultásnak ideje nem marad a' gyógymód felett czivakodni. A' királynét is annyira elkábíták jeles udvari dámái, hogy ő is minden módon arra ügyekszik birni édes férjét, hogy magát portugáli mód szerint — érvágással és vízzel — gyógyíttassa, de a' hg. őn feje szerint tett 's csakugyan a' becsületes német orvosra bizá magát, kit atyja szerencséjére mellé adott, ki szívesen ajánlkozok ugyan, hogy az udvari orvosokkal tanácskozni mindenkor kész, de egyszersmind kinyilatkozatá, hogy csak sajátjai közül adand annak gyógyszereket 's csak saját kezével, 's bizonyossá tévé a' királynét, hogy a' baj nem veszélyes 's ha annak gyógyítását reá bizzák, 48 óra alatt tökéletesen elmulik; a' portugál udvari orvos pedig fejrázogatva úgy véle, hogy nincs mentség, ha csak a' hgnek ennyi 's ennyi uncia véret ki nem szíjják. A' német orvos azonban szavát állotta, mert a' hg. másnap fölkelhetett 's harmad napon minden veszélyes jel eltávozott.

ELEGYHÍR.

A' Missisipin 's általányosan Éjszakamerika nyugati részén tönkre jutott gőzhajók száma 1831 júliusa óta 1833 júliusáig 67re ment 's ennek Latrobe értesítése, 's köz tapasztalás szerint azon hihetetlen gondatlanság 's vakmerőség oka, mellyelfogva itt a' gőz erejével 's műszerekkel bannak, mit az európai gőzhajóknál sohasem vagy alig hallhatni.

Gabonaár vidéki városink piaczin; pozs. mérője váltó garasban.

	buzs	kétszer.	rozs	árpa	zab	kukur.	kőles
máj. 21-én Miskolca	80—82	65—60	50—45	38—33	28—25	42—38	120—122
„ 19-én Ungvár	64—60	62—58	50—46	40—36	24—22	56—50	—
„ 20-án Arad	58—60	50	40	30	35	40	—
20-án N. Beeskerek	80	50	—	30	30	45	40
„ 21-én Pécs	60—50	40—35	40—35	—	30	40	—
„ 21-én Debreczen	95—90	60—55	50	50	—	55—50	65—60
„ 20-án Mosony	112—84	72—64	70—64	45—48	40—38	68—60	—
„ 20-án Losoncz	110—100	—	60	45	25	—	—
„ 27-én Uj-Becs	90—75	70	—	30	30	50—40	—
„ 28-án Sz. Fejérvár	98—90	80—65	58—55	46—41	39—36	52—50	—
„ 28-án Szeged	75—65	55—50	45	40	40	50—45	50—40
„ 29-én Komárom	105—102	78—70	—	58—56	37—37	—	—

Gabonaár: június 3-án Pesten Tiszta buza 100—90. Kétszeres 60 2/3 — 60.

Roza 50 — 46 2/3 — 43 1/3. Arpa 50 — 46 2/3 — 40. Zab 38 — 36 —

33 1/3. Kukuricza 50 — 40 2/3 — 43 1/3.

Pénzkelet: majus 31-én: 5 pCtes statusköt. 103 15/16; — 4 pCtes: 99 1/8; 3 pCtes: 75 1/6; — 1820-iki költön. 214 1/2; 1821-iki 141 3/8; — 1831-iki 570 1/2; m. kir. kam. 2 1/2 pCtes köt. 66 1/4; Bankreszvény 1302 pp.

Dunavizállítás: június 2-án 7' 7" 9" — 3-án 7' 2" 9" — 4-én 6' 11" 0".

A' legolcsóbb
Magyarhoni Bortermesztést
tárgyazó

Folyóírás jelentése.

Ifj. Kilián György

könyvkereskedőnél Pesten,

(Váczi-utczában, hajdani Fessler házban)

megjelent és megszerezhető:

A' Magyarhoni
Bortermesztést és Borkészítést
tárgyazó igen Olcsó

Folyóírás

SCHAMS FERENCZTŐL.

1. F. 8dr. 40iv, lágy boríték, ára 30 kr. pengő pénz.

T a r t a l o m.

1. §. A' folyóírás' célja, 's tervének eredetét közelebbről ismertető szükséges elővonások.
2. §. Magyarország szőlőművelésének jelen állapotjáról eszmélkedések.
3. §. Néhány, a' magyar szőlőművesekhez intézett nyomatékos szó, a' trágjának, ugymint a' honi gazdaság' életerejének czélszerűbb készítéséről, 's használásáról.

4. §. Gyakorlati és tapasztaláson épült útmutatás, mikép kell az állanivaló asztali szőlőket kertekben lugasokra 's házfalak mellé ültetni, azokat fogatosan művelni.
5. §. A' szőlő-oltás körül tapasztalásaim.
6. §. Pincze-gazdaság. a) A' jó pinczének tulajdona. b) Sajtó-ház. c) Bor-fejtés. d) Bor-tisztítás (színezés). e) Bor nyavalyák, 's orvosló szereik. f) Bor' nyúlósága. g) Bor' fekete 's veres törődése. h) Bor' savanyodása.
7. §. Az 1834ik bortermő év körülményes leírása. Az ekkor szerzett, 's hason években hasznos tanúságul szolgálható tapasztalásoknak fölosztása.
8. §. Az országos Venyige-iskola. a) A' térnek fekvése, alakja, nagysága, fölosztása. b) Jelen állapotja. c) Jövő rendeltetése.
9. §. Jegyzéke amaz önkéntes adakozásoknak, mellyek a' venyige-iskola' alapításától kezdve 10 egy másutáni esztendőkre megígértettek.
10. §. Számadás azon költségekről, mellyek a' venyige-iskola 1834ik esztendőben történt alapításától kezdve 1835ik esztendő végzetéig szükségképen történtek.

Tartalma: A' Bézvezetésben czélja 's terve adatik elő, egyszersmind az indító okok is megfajtetnek. Ez utóbbiak közt 6—7ik lapon említetik ó ca. k. Magosságának József főherczegnek 's Országnádornak közzétételre méltó kegyes írása 1834. év mártz. 10ról Posonyból, mellyben méltóztatott ó kir. Magossága a' szerzót mind vállalkozásában, mind a' folyóirással szoros összefüggésben levő Országos Venyigeiskola felállításában buzdítani, serkenteni. E' tekintetben a' 8. 9. 10ik lapokon szóról szóra azon Szerződés is be van iktatva, melly a' szerző és a' hazafiságáról már ismert Majerfy Xav. Ferencz ur közt kötött bizonyos 5 holdnyi, a' sashegy aljában fekvő telek iránt, mellyet Majerfy ur 10 évre ingyen Országos Venyigeiskola ültetésére ajánlott. A' 12ik lapon több hazafi nevét olvashatni, kik a' Szerzót, a' már két év óta fenálló 's gyarapodó Országos Venyigeiskola felállításában, vagy szőlőművesi utazásában Magyarországon, segítették. — Ezen utazásai sikerét előterjesztette a' Szerző következő című hasonlíthatlan munkájában: „Magyarország szőlőművelése egész terjedelmében. (Ungarns Weinbau in seinem ganzen Umfange).“ — Két kötet. 8r. Pesten Heckenast Gusztávnál. 1832. 1833.

Igen figyelemre méltó különösen a' III. § a' 35. laptól fogva 59ig, hol a' Szerző nyomonosan szól a' trágya helyesebb készítéséről és használásáról; nyomatókos szavai minden olvasót megnyerendének. Szinte olly érdekesek azon adatok, mellyeket az 1834iki jeles borévről elmond, 's melly jegyzéseket a' Szerző évenként folytatni szándékozik. Szóval: ezen első Füzet egész tartalma nagy érdekű a' bortermesztő közönségre nézve.

Semmire sem szükséges a' magyar nemzeti gazdaságban olly annyira fordítani figyelmet, mint a' bortermesztésre és borkészítésre, semmi sem fog bővebb jutalmat adni; de erre mindenek előtt szükséges, és ideje is, hogy vég vettessék azon zavarnak, melly a' Magyarhonban művelt szőlő-fajok elnevezésében és bélyegzésében uralkodik, 's melly megbocáthatlan balfogásokra 's ártalmas tudatlanságra nyujt alkalmat mind a' bor termesztésében, mind készítésében.

Hogy e' rossz elhárítassék, a' bortermesztés ügyében írásai által rég ismértetes Szerző ur Budán egy Országos Venyigeiskolát állított föl, 's már nagyobb részint föl is készített, mellyben tényleges próbákat szándéka tenni mind magyar, mind külföldi szőlőfajokkal, hogy az az által nyerendő süker és következmény minél inkább közzé és közhasznúvá tétessék a' hazában. E' végből vállala fel egyszersmind a' folyóirás kiadását is. Magyarul és németül fog az megjelenni, a' lehetőségig népszerű nyelvben, 's a' nyomtatási tisztaság és diszesség koczázása nélkül olly olcsón fog árulhatni, hogy egy nyomott iv ára csak 3 pengő krt, tehát az első füzete csak 30 krt teend.